

ПОШИРЕНІСТЬ ІНВАЛІДНОСТІ В УКРАЇНІ

Смірнова В.Л., Панчишин Н.Я., Литвинова О.Н., Романюк Л.М., Теренда Н.О., Федчишин Н.Є., Петрашик Ю.М., Слободян Н.О.

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет
імені І.Я. Горбачевського МОЗ України»

Поширеність інвалідності жителів планети сягає показника понад мільярд осіб або біля 15 %. В Україні чисельність осіб з інвалідністю становить 2 788 226 осіб або 6,1 % від загальної чисельності населення нашої держави; в порівнянні з 90-ими роками їх кількість зросла майже в 1,6 рази. Ці дані красномовно свідчать про гостроту та поширеність проблеми інвалідності. Інваліди потребують застосування з боку державних та громадських інституцій спеціальних заходів, спрямованих на забезпечення їхньої повної та повноцінної участі в житті соціуму. Законодавством України встановлено гарантії для осіб цієї категорії, що стосуються всіх сфер життєдіяльності суспільства, в тому числі охорони здоров'я, освіти, зайнятості, дозвілля, відпочинку, спорту тощо.

Упродовж останнього десятиріччя інвалідність сільського населення - як дорослого, так і працездатного – перевищує показники міського. Кількість первинно визнаних інвалідами на 10 тис. дорослого населення у 2016 році серед міського населення склала 42,6, а сільського – 45,7; серед населення працездатного віку відповідно – 45,0 та 56,6. Це пов'язано, в основному, з двома основними причинами. Перша – це значне ускладнення з працевлаштуванням у сільських районах, що за наявності захворювань змушує звертатися населення до МСЕК за встановленням групи інвалідності. Друга причина – низький рівень медичної допомоги, порівняно з міським.

На сьогодні, у структурі первинної інвалідності серед дорослого населення України перше рангове місце посідають хвороби системи кровообігу (22,4 %), на другому місці – новоутворення (22,0 %), із них злоякісні – 21,0 %, на третьому – хвороби кістково-м'язової системи та

сполучної тканини (21,0 %). Серед населення працездатного віку перше місце посідають новоутворення (20,1 %), із них злоякісні – 19,2 %, на другому – хвороби системи кровообігу (19,4 %), на третьому – травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх чинників (21,0 %).

У розподілі первинної інвалідності за групами у 2016 році ніяких суттєвих змін не відбулося. Як і в попередні роки, переважають інваліди III групи, як серед дорослого, так і серед населення працездатного віку, питома вага III групи відповідно склала 52,0 % та 59,0 %. Перевищує пересічний показник питомої ваги III групи серед дорослого населення у Закарпатській (62,4 %), Львівській (61,8 %), та Чернівецькій (61,4 %) областях. Серед населення працездатного віку питома вага III групи найбільша у Чернігівській (70,4 %), Львівській (68,8 %) Кіровоградській (71,5 %) та Вінницькій (66,2 %) областях.

У Тернопільській області в 2016 році кількість первинно визнаних інвалідами дорослого населення серед міського населення склала 815, а сільського – 1213; серед населення працездатного віку відповідно – 713 та 1078. Серед дорослого населення Тернопільської області перше рангове місце посідають новоутворення (21,5 %), на другому місці – хвороби системи кровообігу (20,7 %), із них злоякісні – 20,3 %, на третьому – травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх чинників (13,6 %). Серед населення працездатного віку перше місце посідають новоутворення (22,0 %), із них злоякісні – 20,8 %, на другому – хвороби системи кровообігу (19,0 %), на третьому – травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх чинників (13,6 %).

Таким чином, для нашої країни питання інвалідизації населення – важлива і актуальна проблема, оскільки зростання чисельності інвалідів – стійка тенденція нашого соціального розвитку, і поки немає даних, які б свідчили про стабілізацію становища або про зміну цієї тенденції.